

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 34

25. kolovoza 2016.

cijena 200 Ft

Blagdan Velike Gospe u Erčinu

Foto: Kristina Goher

10. stranica

Mala ljetna škola

6. stranica

Židanske zvijezdice

9. stranica

XVI. Festival gibanice

14. stranica

Komentar

Vrijeme je da se napokon...

„Prvo likvidirajte Kalloora, zatim i djevojku. / Pronaći će me. / Neće, na rukavice smo metnuli tuđe otiske prstiju, izmislili smo osobu, ima sve potrebne dokumente, fotografiju, neke informacije o njemu na internetu, život, sve.“ Dijalog je to između tajnoga špijuna ili plaćenog ubojice te voditelja CIA-e, u mom grubom prijevodu i prisjećanju iz američkog akcijskoga filma Jason Bourne, koji se od srpnja ove godine vrti po mađarskim kinima. Kraj je filma kako se SAD odnosno čovječanstvo još uvijek bori protiv neprijatelja, koji ovoga puta nije imenovan. Ostaje strepnja straha. Za vrijeme hladnoga rata borilo se protiv SSSR-a (to se znalo i osjećalo, pa se i naoružavalo), o borbi protiv arapskoga svijeta snimljen je niz filmova (samo dvije vojne operacije koje su se i dogodile: Pustinski štit i Pustinska oluja), ili tu je priča o izvanzemalcima (Dosjei X). Nekako su se obistinile te priče, zar ne? Nakon toga filmskoga dijaloga prisjetila sam se krvavih događanja u Bruxellesu, Parizu i Nizzi, pa se tiho pitam tko je podmetnuo bombe, tko je vozio autobus? Grade se ograde bodljikave žice, golemi plakati „Jeste li znali“ opominju nas što sve donosi migrantska kriza. Od 13. kolovoza 2016. i službeno je započela kampanja za referendum koji će biti održan 2. listopada 2016. u Mađarskoj o planu EU-a o naseljavanju migranata u zemlje članice. Neopisivo je velik i dubok val mržnje i straha u Mađarskoj, i tek su početci. I tako su postali potencijalnim neprijateljem muški koji govore nalik na arapski, ili tradicijsko odjevene muslimanke. Čitam kako je član laburističke stranke Sadiq Khan izabran za londonskoga gradonačelnika, ili bivši čelnik Austrijskih federalnih željeznica (ÖBB) Christian Kern imenovan je za novog austrijskog kancelara, ili kako je u Mađarskoj veća mogućnost da će bilo kakav napad učiniti psihički labilna osoba negoli terorist. Oporba traži neka ljudi ne izlaze na referendum, te će oni pričekati sa svojom kampanjom. Što nas još čeka? Svojim glasom čime ćemo biti suglasni, kojim daljnjim postupcima dajemo opravdanost? Ljudi su izgubili svoja radna mjesta, digli kredite, pa ostali i bez domova, život je postupno skučen između para-grafa i odredaba. Lako je njima poslužiti priču. Samo nije svejedno kako. Pitam se, postoji li još slobodna volja? Želim istaknuti kako nisam pristaša nijedne političke stranke, samo glasno razmišljam... Zamislite svijet u kojem nikada nećete izgovoriti riječ rat, ali će iz vašega rječničkoga blaga iščeznuti i riječ mir, jer jedno se iz drugoga izrodilo. Kažem vam, vrijeme je da se napokon događa čovjek.

Kristina

Glasnikov tjedan

Završene su Olimpijske igre u Riju de Janeiru. Hrvatski su sportaši s deset osvojenih odličja, pet zlatnih, tri srebrne i dvije brončane medalje, na završnoj ljestvici najuspješnijih reprezentacija na Olimpijskim igrama u Riju de Janeiru zauzeli 17. mjesto. Mađarski su sportaši s 15 osvojenih odličja, osam zлата, tri srebra i četiri bronce, na visokome 12. mjestu završne ljestvice najuspješnijih reprezentacija na

braća Sinković (zlato u veslanju, dvojac na pariće), Damir Martin (srebro u veslanju, samac), Sandra Perković (zlato u bacanju koplja), vaterpolo reprezentacija (srebro), Tonči Stipanović (srebro u jedrenju, klasa laser), Šime Fantela i Igor Marenic (zlato u jedrenju klasa 470), Sara Kolak (zlato u bacanju koplja), Filip Hrgović (bronca u bosku) i Blanka Vlašić (bronca u skoku uvis).

Mađarska se ponosi briljantnom plivačicom Katinkom Hosszú koja je osvojila tri zlatna odličja (100 m leđno, 200 m i 400 m mješovito) i jedno srebrno (200 m leđno). Usto je „željezna leđi“ na 400 mješovito oborila svjetski rekord, a na 200

Sjajni pojedinci koji su osvojili izvrsne rezultate, a nama omogućili radovanje s njima i slavljenje 25 medalja koje osjećamo kao svoje.

Olimpijskim igrama u Riju de Janeiru. Na 31. Olimpijskim igrama sudjevali su sportaši iz 200 država svijeta, njih preko 11 tisuća, a na ljestvici s osvojenim medaljama našlo se 87 država. Najuspješnija je američka reprezentacija s 46 zlatnih odličja, 37 srebrnih i 38 brončanih. Iza Amerikanaca su reprezentacije Velike Britanije, Kine, Rusije, Njemačke, Japana, Francuske, Južne Koreje, Italije, Australije, Nizozemske, i slijedi dvanaesta na ljestvici Mađarska pa sedamnaesta Hrvatska sa svojih ni pet milijuna stanovnika.

Hrvatski su sportaši s rekordnih deset osvojenih odličja, pet zlatnih, tri srebrne i dvije brončane medalje, na završnoj ljestvici najuspješnijih reprezentacija na Olimpijskim igrama u Riju de Janeiru zauzeli 17. mjesto. Medalje su osvojili Josip Glasnović (zlato u streljaštvu, trap),

mješovito olimpijski rekord. Kajakašicom Danutom Kozák koja je nakon osvojenoga zlata u kategoriji K-1 500 metara i K-2 500 metara (s Gabriellom Szabó) i u četvercu s Krisztinom Zur-Fazekas, Gabriellom Szabó i Tamárom Csipes osvojila zlato u K-4 500 metara (kajak – kenu sprint).

Emese Szász donijela je kući zlato – mačevanje, Áron Szilágyi zlato – mačevanje, Géza Imre srebro – mačevanje, László Cseh srebro – plivanje, Tamás Kenderesi bronca – plivanje, Boglárka Kapás bronca – plivanje, Anita Márton bronca – atletika, četverac mačevalaca Géza Imre, Péter Somfai, András Rédli i Gábor Boczkó osvojili su bronzu.

Sjajni pojedinci koji su osvojili izvrsne rezultate, a nama omogućili radovanje s njima i slavljenje 25 medalja koje osjećamo kao svoje.

Branka Pavić Blažetin

**Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!**

„Vjerodostojan izvor kršćanske kulture jest milosrđe evanđelja“

Središnje euharistijsko slavlje o svetkovini sv. Stjepana

Središnje euharistijsko slavlje o svetkovini sv. Stjepana, zaštitnika Mađarske, na trgu ispred budimpeštanske bazilike, posvećenoj tomu svetcu, 20. kolovoza 2016. predvodio je ostrogonsko-budimpeštanski nadbiskup i mađarski primas kardinal Péter Erdő, a propovijedao zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Središnje euharistijsko slavlje predvodio je ostrogonsko-budimpeštanski nadbiskup i mađarski primas kardinal Péter Erdő.

Na početku mise kardinal Péter Erdő istaknuo je da je sv. Stjepan našao smisao života svoje obitelji i svoga naroda u Kristu, od koga je primio snagu kako bi utemeljio čvrsto kraljevstvo. Vjerodostojan izvor kršćanske kulture jest milosrđe evanđelja, međutim danas prijete takva nastojanja koja žele mijenjati temelje te kršćanske kulture – reče zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Dolazim iz Hrvatske, iz Zagreba, iz zemlje i grada tijesno povezanih s baštinom s kojom je duboko sjedinjen sveti Stjepan. Obilježja te baštine nisu zanimljiva samo za razumijevanje prošlosti, nego ostaju prilično vidljiva i u današnjim prilikama. Ona nam pružaju konkretan vodič koji je očuvan kroz mnoga stoljeća i poziva nas da spomenutu baštinu iščitamo u očitovanju Božje ljubavi koja nam je darovana po svetcima. Bez sumnje možemo reći da je kršćanska svetost dio europske samosvojnosti koja se toliko traži i priželjkuje. Razmišljajući o nedavnim vremenima, vidimo kako su kršćanske vrednote pokazale svoje plodove. Sjećamo se poteškoća, progona koje smo dijelili mi u Hrvatskoj i vi u Mađarskoj tijekom totalitarnoga komunističkog režima. No dijelili smo također i vrednote i povijesti svetaca. Pokazuju to životi mnogih vjernika laika, svećenika, redovnika, redovnica i biskupa, među kojima su simboli kardinali blaženi Alojzije Stepinac i sluga Božji József Mindszenty. Kršćanske su nam vrednote darovale mnoge svetce koji su u životnosti Crkve ostali i dalje kadri govoriti, djelovati, ljubiti – rekao je kardinal. On je izrekao i zahvalu Crkvi i mađarskomu narodu što su hrvatskomu narodu bili blizu u nedavnoj ratnoj patnji. Na kraju homilije kardinal Bozanić ponovno se osvr-

nuo na lik sv. Stjepana, te istaknuo tri značajke koje mogu biti i danas vrijedne za svakoga. Prvo je motrište njegova kršćanska ozbiljnost. Sveti kralj bio je ozbiljan kršćanin, pravi uzor za svakoga kršćanina, ali nadasve za one kojima je povjerena zadaća vladanja, promicanja slobode i mira, predlaganja zakona koji moraju uređivati život nacije. Druga je značajka mudrost, to jest svijest da je pred Bogom. Iz toga se rađa kršćanska osjetljivost da se časti samo Gospodina i da se ima poštovanja punoga ljubavi prema ljudima. Iz toga duhovnoga stava proizlaze plodovi kršćanske kulture. Treća je značajka svetoga kralja iskreno čašćenje Blažene Djevice Marije. Neka Blažena Djevice Marija, Majka milosrđa, i zagovor svetoga Stjepana prati svakog od nas, a Gospodin života neka udijeli svoj blagoslov mađarskomu narodu i cijeloj Mađarskoj, zaključio je kardinal Bozanić.

Ostrogonsko-budimpeštanski nadbiskup i mađarski primas kardinal Péter Erdő blagoslovio je kruh od nove pšenice. Misi su pribivali i predstavnici političkog i javnog života, među kojima i predsjednik Mađarske János Áder, potpredsjednik vlade Zsolt Semjén, budimpeštanski gradonačelnik István Tarlós, te između ostalih i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Gordan Grlić Radman. Nakon mise uslijedio je ophod sa svečevim moćima ulicama grada Budimpešte.

-mcc-
Foto: MTI

Propovijed je održao zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Intervju

Hrvati u Mađarskoj imaju viziju svoje budućnosti

Osnivačka sjednica sadašnjeg saziva HDS-ove Skupštine, s 23 zastupnika, održana je 8. studenoga 2014. godine. Za predsjednika Skupštine, kao jedini kandidat, izabran je Ivan Guban s 15 glasova i osam suzdržanih. Upitali smo predsjednika HDS-ove Skupštine o radu, uspjesima, zadacima i teškoćama s kojima se suočava on osobno i najviše političko predstavničko tijelo Hrvata u Mađarskoj, HDS-ova Skupština, nakon uskoro dvije godine djelovanja.

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

Značajka ovog sastava Hrvatske državne samouprave, za razliku od svih dosadašnjih, jesu zastupnici koji su u njezin sastav ušli s dvije državne liste: liste Saveza Hrvata u Mađarskoj i liste Izborne koalicije (MGHE–MHE–OM–HBT) Društvo gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj, Društvo Hrvata kraj Mure i Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskoga prijateljstva. Savezova lista dobila je 4641 glas i osvojila 15 mandata, a lista Izborne koalicije 2617 glasova i osvojila 8 mandata. Je li za Vas to bila situacija koju je na neki način trebalo prebroditi, riješiti?

Novina je bila i u zajednici. Mnogi će kazati da to nije neki problem jer su Hrvati počeli politizirati. Ipak mislim kako nije najsretnije što su se Hrvati 2014. pri izborima podijelili na regionalnoj osnovi. Jedan od najvažnijih ciljeva jest da to pokušavamo na neki način prevladati. Mislim da smo mnogo učinili glede toga i u Pomurju i Gradišću. Skupština, i ja kao predsjednik, želi i mora zastupati sve Hrvate u Mađarskoj, i ja osobno kao predsjednik zastupam sve Hrvate u Mađarskoj, i to smo išli na neki način i pokazati ljudima. Utemeljenjem ustanove u Pomurju mnogo toga se popravilo i na polju komunikacije i na polju uspješnosti Hrvatske državne samouprave. Što se tiče Gradišća, uloženo je jako mnogo napora da se nesuglasice mimođu, mnogo smo radili i radimo oko budućega školskog centra u Sambotelu, primili smo u radni odnos nove ljude u prisički Muzej sakralne umjetnosti, ponudili nove mogućnosti za još uspješniji rad, i poboljšanje suradnje. Na dnevnom je redu i mogućnost preuzimanja koljnofskog doma kulture. Ne kažem da je sve uspjelo maksimalno, a vjerojatno ima i podosta ljudi koji su nezadovoljni, međutim mislim da ono što smo mi obećali, toga se držimo.

Kako Vi gledate na politički pluralizam, nazovimo ga tako, kod Hrvata u Mađarskoj, je li on potreban, ili je nama potrebno jedinstvo po svaku cijenu. Što je korisnije za Hrvate, politički, za zajednicu i njezino funkcioniranje.

Ima pozitivnih primjera i za jedno i za drugo. Mogu prihvatiti i jedno i drugo, i naći argumente i za jedno i za drugo. Meni osobno nije toliko važno da pojedini članovi Skupštine uvijek budu zadovoljni, više mi je stalo do toga da budu zadovoljni Hrvati u Mađarskoj. Ako se vide naponi koji se ulažu na polju očuvanja jezika i kulture, identiteta, ako to naši birači prepoznaju, onda možemo biti zadovoljni, bez obzira jesu li neki članovi Skupštine zadovoljni.

Koji su to ciljevi?

Ono što smo stekli i što smo naslijedili od svojih predaka, trebamo sačuvati prilagođujući se uvjetima 21. stoljeća. To nije jednostavno i možda su naši predci imali lakši ili teži zadatak, ne znam. Mi moramo naći rješenja, naći nove forme očuvanja hrvatske kulture i hrvatskog jezika, kako bi hrvatski nacionalni identitet još dugo ostao životan na ovim prostorima. U tome smislu ima dobrih inicijativa, smatram da radimo mnogo na za nas najvažnijem području, a to je školstvo, i mislim da smo tu dosta postigli, a ubuduće ako budemo imali u svim regijama jednu središnju hrvatsku ustanovu, nadam se još boljim rezultatima.

U ovih godinu dana naš centar u Serdahelu, a jednako tako to se odnosi i na martinački centar, vrlo je dobro djelovao. Vjerujem da proširenjem djelatnosti prisičkog Muzeja sakralne umjetnosti i tamo će se podosta toga promijeniti. Vjerujem da ćemo još tijekom jeseni utemeljiti novu ustanovu i u Baji.

Odlukom vrhovnoga političkog tijela usmjerava se i raspodjeljuje proračun, ulaže se, natječe se za dodatna sredstva, određuje proračun ustanova, medija, poduzeća, Skupštine, HDS-ova Ureda... Parlament je prihvatio i proračun za 2017. godinu, za institucije HDS je dobio 145,9 milijuna, a za Ured i za medije 181,6 milijuna, uz proračun koji dobivaju dva školska središta u HDS-ovu održavanju, pečuški i santovački...?

Uglavnom su to namjenska sredstva iz državnoga proračuna. Najveći dio, gotovo trećina, namijenjen je djelovanju dviju škola u HDS-ovu održavanju, santovačke i pečuške. Druga veća stavka, na djelovanje HDS-a, Ureda i medije. Treći dio za djelovanje HDS-ovih ustanova. Treba uvijek imati rezerve jer stalno ima tekućih problema koje treba rješavati primjereno donesenim skupštinskim odlukama. Svakom zastupniku i voditeljima institucija pravo je i dužnost davanje prijedloga pri oblikovanju godišnjega proračuna HDS-a za tekuću godinu, kao i kod godišnjih rebalansa proračuna HDS-a. O proračunu raspravljaju i skupštinski odbori te daju prijedloge toga.

Karakteristika prijašnjeg sastava HDS-ove Skupštine pa i ovoga jesu izrazita infrastrukturna ulaganja, rekonstrukcija, gradnja... U državnome proračunu stavka za narodnosti 2016. bio je i fond od 440 milijuna forinti za infrastrukturna ulaganja; 2017. taj je fond udvostručen. HDS je već predao zahtjeve i za taj fond u ožujku. Što se infrastrukturno planira kod HDS-a u 2017. godini?

Ovaj sastav Skupštine naslijedio je nekoliko projekata koji su bili pred završetkom 2015., čak su tri velika projekta završena, a započeta su u prijašnjem mandatu Skupštine: pečuški vrtić Centra Miroslava Krleže, dvorište Centra Miroslava Krleže i ulaganja u santovačku hrvatsku školu...

Nekoliko puta na sjednici Skupštine dobili smo kritiku da kupujemo cigle. Mi možemo i ne moramo iskoristiti proračunska sredstva mađarske vlade namijenjena potrebama narodnosnih zajednica u Mađarskoj. Ako su ona iskoristiva kao mogućnosti da se grade i da

se obnavljaju naše ustanove, onda mislim da to moramo iskoristiti. Naravno, mi politički pokušavamo lobirati i za mnoge druge potrebe i projekte, pokušavamo i dogovarati se, a postojeće prilagođujemo svojim potrebama. Tako moramo još dovršiti santovački školski projekt, odgovoriti potrebama pečuskoga školskog centra, riješiti pitanje prostora za Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, koji do današnjeg dana nisu riješeni, ali kažem to ovisi o tome koji će natječaji i koje mogućnost biti otvorene.

Narodnosna politika specifična je sfera djelovanja. U tom sustavu u kojem i Hrvati u Mađarskoj djeluju kako na najbolji mogući način pridonijeti očuvanju identiteta. Traži li se punopravno predstavništvo u Mađarskome parlamentu? Sada postoji glasnogovornik, promjene izbornog zakona. Imamo još tri godine do narodnosnih, a do parlamentarnih izbora svega još dvije godine.

Naravno, nije idealno stanje i, dakako, ima područja gdje se može i mora mijenjati. Postoji potreba za modifikacijom zakona što bi uvelike olakšala rad državnih samouprava. Događa se kada se donese neki zakon, onda se kadšto zaboravi na narodnosne samouprave. Ili se zaboravi ili se misli ako je zakon dobar za lokalnu samoupravu, dobar je i za narodnosnu samoupravu. U sadašnjoj situaciji teško će se parlamentarno glasnogovorništvo narodnosti zamijeniti punopravnim parlamentarnim zastupništvom. Predsjednik Narodnosnog odbora Mađarskog parlamenta redovito dolazi i na sastanke Saveza državnih samouprava, suradnja, komunikacija postoji, možda bismo katkad mogli biti i malo agresivniji ili čvršći u svojim stavovima. Kako ja vidim, punopravno narodnosno parlamentarno zastupništvo trenutno nije realna politička opcija, po mome sudu, prevelika bi bila težina svakog zastupničkog glasa, i toga je svjesna mađarska politička elita. Za to bi trebalo mijenjati i zakonske odredbe, što je manji problem, više je problem u nedostatku političke volje.

Kako politizirati?

Treba politizirati i sve što radimo i čime potvrđujemo svoju nazočnost dio je narodnosnog politiziranja, na mjesnoj, regionalnoj, državnoj, međunarodnoj razini. Mnogo ovisi o dobroj volji ili afinitetu većinskog naroda, smatraju li oni nas Hrvate, ili predstavnike Hrvata partnerima. Vidimo primjere da su predstavnici Hrvata partneri, sudjeluju u odlučivanju, i vidimo primjere gdje smo tek na papiru partneri. Često se ne vidi onaj plus što mi možemo dati za društveni i kulturni život naselja, države... Ako većinski narod vidi koliko hrvatska zajednica pridonosi kulturnoj, jezičnoj šarolikosti Mađarske, onda to može biti pozitivno. Ako se zna koliko smo mi i naši predci dali tijekom proteklih stoljeća za ovu zemlju, ginuli i borili se za nju, ako se znaju hrvatski istaknuti društveni djelatnici, književnici, znanstvenici, sportaši, onda ako je to osviješteno, onda možda nije teško ni mađarskoj politici donijeti odluke kojima će se unaprijediti stanje Hrvata u Mađarskoj. Ako se to ne vidi, onda će biti teže.

Zadnji popis pučanstva iz 2011. godine kaže da Hrvata ima 27 tisuća i nešto, da se za hrvatski materinski jezik izjasnilo nešto više od 13 tisuća mađarskih državljana. Gledamo li naše priredbe, one su dosta masovne, ima mnogo ljudi, rekla bih da imamo mnogo simpatizera. Što se tiče jezika, situacija je tragična, to moramo priznati. U svojim nedavnim izjavama spomenuli ste brojku od 50 tisuća Hrvata.

Osobno baratam brojem od 50 tisuća; vjerujem da je ta brojka realna. Drugo je pitanje jesu li tih 50 tisuća građana nama na dispoziciji, možemo li na njih računati jer ima puno politički pasivnih Hrvata. Tako smo na prošlim izborima imali brojku od nešto više od 10 tisuća građana koji su se registrirali u hrvatske biračke popise, od čega je njih nešto više od sedam tisuća pokazalo i političku aktivnost te izašli na birališta i glasovali za hrvatske kandidate u mjestima ili za liste na županijskoj i državnoj razini.

Zašto ne govore Hrvati hrvatski, zašto je znanje jezika problematično? Postoji niz objektivnih razloga. Uznepredovala i nezaustavljiva asimilacija jedan je od tih objektivnih razloga, sve manje ima u obitelji s kojima se komunicira na hrvatskom jeziku. To mi možemo

prihvatiti ili ne prihvatiti, to je tako. Stoga posebnu pozornost trebamo poklanjati školskoj politici, uspješnoj nastavi hrvatskoga materinskoga jezika, stvaranju hrvatskih školskih oaza i jezičnih oaza u ustanovama u našem uzdržavanju, i njegovanju hrvatskoga materinskoga jezika na najvišoj mogućoj razini. Moramo iznalaziti modele usporavanja jezičnih asimilacijskih procesa. U dvadeset i četvrtom smo satu.

Borimo se za svaku školu, pokušali smo sve učiniti da pomognemo ravnateljici u Keresturu. Pokušavamo pronaći put i za Martince, Starin... Već je nekoliko godina na tapetu sjednica HDS-ove Skupštine i budimpeštanski HOŠIG. Nakon uvida u situaciju sa strane nadležnih skupštinskih odbora, dogovor je s čelnicima škole da donesu odluke i pripreme dokumente, odluku nastavničkog vijeća, učeničke samouprave i roditeljske zajednice za početak razgovora o mogućem preuzimanju. Mi smo otvoreni, ali zasada nismo dobili traženu dokumentaciju kako bismo mogli početi razgovore s nadležnima o mogućem preuzimanju budimpeštanskog HOŠIG-a. Zasad to stoje.

Trenutno koji su HDS-ovi najvažniji projekti i zadatci, kraj je kolovoza 2016.?

Hrvatska državna samouprava učinit će sve da sambotelški školski centar proradi, ali to ovisi isključivo o Hrvatima u Gradišću. Žele li oni taj centar, žele li u njega upisati svoju djecu. Svečano otvaramo odgojnu godinu u pečuskoj ispostavi sambotelškog vrtića 29. kolovoza. Izuzetno je važno da se još ove jeseni utemelji kulturni centar u Baji, sada raspravljamo oko zgrade.

Jednako tako svi oni koji su bili, vidjeli su da je zdanje u Vlašićima, Pansion „Zavičaj“ u vrlo lošem stanju. Jedan od važnih zadataka jest da se ta zgrada na bilo koji način obnovi. Mi smo ove godine skupštinskom odlukom dokapitalizirali tvrtku (na ime pozajmice dobivene od strane HDS-a, otpustivši njezin dug s 30 i nešto milijuna) i dobili sredstva iz državnoga proračuna Mađarske iz stavke za 2016. godinu za rekonstrukciju, trideset i pet milijuna forinti.

Dobivena sredstva moramo potrošiti do kraja proračunske godine. To je tek dio potrebnih sredstava. U načelu je bila ideja da se novcem što se dobiva saniraju najvažnije stvari, unutrašnja obnova, mijenjanje cijevi, a da se preko natječaja EU-a, što će raspisati Republika Hrvatska, nabave dodatna sredstva, zbog čega smo i dokapitalizirali poduzeće. Međutim, natječaji nisu raspisani već godinu i pol dana. Ali mi unutarnju obnovu, rekonstrukciju moramo obaviti. Počinjemo odmah nakon sezone, početkom listopada s unutrašnjom obnovom. Za jedan dio, veći dio, kao što sam rekao, dobili smo 35 milijuna forinti. Ono što još treba za kompletnu unutrašnju obnovu, trebamo naći dodatne izvore. S vanjskom obnovom čekamo, kako sam rekao, imamo sve dokumente pripremljeno, čekamo raspis natječaja. Nadamo se da će oni biti raspisani početkom 2017. godine, tako bi se do sljedeće sezone kompletno moglo obnoviti zgradu.

Sambotel, Pag, Baja, to su najvažniji projekti, onda ima tu i tekućih stvari, ali ima i onih što stoje.

Tako već više od godinu dana, godinu i pol dana, pokušavamo konačno riješiti status našega centra u Vlašićima, ali ne možemo doći do pravih osoba s kojima bismo mogli pregovarati. Radimo na poboljšanju vidljivosti hrvatske zajednice u Mađarskoj. Malo se zna o nama u Hrvatskoj, i jedan od mojih ciljeva jest upravo to da se i hrvatska javnost upozna s našim stanjem. Sretan sam kada prilikom boravka u Hrvatskoj, razgovarajući s političarima, kada ih upoznam sa situacijom Hrvata u Mađarskoj, čujem kako kazuju da je hrvatska zajednica u Mađarskoj najbolje organizirana od svih hrvatskih zajednica u svijetu. Ne znam je li to baš tako, ali da smo, usporedivši s nekim drugim hrvatskim zajednicama u svijetu, dobro, bolje organizirani, da imamo svoju viziju, u to sam uvjeren.

Pokazalo se da su već u prijašnjim mandatima dosadašnjih sastava Skupština HDS-a, tadašnji politički čelnici hrvatske zajednice u Mađarskoj krenuli putem očuvanja identiteta Hrvata u Mađarskoj projektima koji se i danas pokazuju ispravnim i učinkovitim.

Santovo

Šesnaesta Mala ljetna škola hrvatskoga jezika

U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, od 16. do 22. lipnja u Santovu je priređena 16. Mala ljetna škola hrvatskoga jezika, koja je ostvarena s materijalnom potporom Fonda Ministarstva ljudskih resursa (EMMI), Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Mala ljetna škola okupila je umalo sedamdeset učenika iz Santova, ali i iz okolnih naselja, iz škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika: s Fancage iz Baje čak dvadesetak njih, zatim Dušnoka, Gare i Kačmara. Tijekom cjelotjednoga programa održane su razne radionice i zanimanja po skupinama: tamburaška, plesna, pjevačka i glazbena zanimanja, likovna i kreativna radionica, jezične vježbe i predavanja iz narodopisa. Osim toga organiziran je i posjet Mohačkome muzeju „Dorottya Kanizsai“ i etnografske zbirke Hrvata u Mađarskoj te kupanje u mohačkom bazenu.

dobro. Nije izostalo ni predstavljanje Hrvatskoga glasnika. U okviru predstavljanja, u mjesnoj knjižnici novinar Stipan Balatinac ukratko je prikazao tjednik Hrvata u Mađarskoj koji ove godine obilježava 25. godišnjicu, te razne medijske platforme Medijskog centra Croatica.

Tijekom tjedna organizirane su redovite izložbe učeničkih radova, a završnoga dana obilaskom naselja po postajama i natjecanje u znanju i raznim vještinama, tijekom kojega su sudionici pokazali dio onoga što su radili i usvojili tijekom Male ljetne škole.

S. B.

Uz djelatnike škole, u radu Male ljetne škole sudjelovalo je i nekoliko pečuških hrvatskih gimnazijalaca, koji su na taj način „odrađivali“ obveze društvenog rada za javno

VRŠENDA – ŠOKAČKI PIKNIK

U organizaciji Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata te Hrvatske samouprave sela Vršende, 23. srpnja u tom je naselju priređen III. Šokački piknik, u zgradi Šokačke čitaonice i crkvenom dvorištu, što je na korištenje od Pečuške biskupije dobila zajednica vršendskih Hrvata, Hrvatska samouprava sela Vršende, na rok od 25 godina. Ona ima namjeru s Biskupijom pregovarati o ustupanju u vlasništvo spomenutoga prostora, što su ga u posljednje dvije godine vlastitim radom i sredstvima pretvorili u prekrasnu kuću, uredili dvorište i okoliš crkve, površinu oko tisuću i tristotinjak metara četvornih, o čemu se dnevice brinu. Odnedavno se osim muzeja, u zgradi nalazi i ured Hrvatske samouprave, koja od svibnja ove godine uz brojne zadaće zapošljava petero javnih radnika, skrbi o njima preko područnog ureda za zapošljavanje, koji se financiraju iz državnoga proračuna iz stavke javnog zapošljavanja. Tih pet radnika brine se o nekretnini i dvorištu što imaju na uporabu mjesna hrvatska zajednica i Hrvatska samouprava, kaže njezina predsjednica Marijana Balatinac.

Druženje je započelo revijom kuhanja, u sjeni krošnji divljih kestenova koji pružaju hladovinu prekrasnomu crkvenom dvorištu. Kuhalo se, ali i sviralo uz kapljicu vina iz oraških podruma. Na ovogodišnjoj reviji kuhanja sudjelovali su družine hrvatskih samouprava iz Kozara, Olasa, Sajke i Vršende. Okupilo se mnoštvo znatiželjnika iz sela i prijateljskih naselja. Slijedio je folklorni program u kojem su sudjelovali: veliškovački KUD „Ante Evetović Miroљub“, Gat, Tíborjanci, kozarski Pjevački zbor, mohački KUD Zora i Orkestar „Mladi tamburaši“ te mala harmonikašica Emeša. Priredbi su se odazvali, između ostalih, parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp i generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga.

Vršenda ima oko tisuću stanovnika, od su njih 150 Hrvati. Oduševljeni su svi odreda nastankom Šokačkog doma, i svojim prostorima. Nekretninu su šokački Hrvati dobili na uporabu od Pečuške biskupije. Obnavljaju je svi okupljeni oko Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata te Hrvatske samouprave sela Vršende, i zaista ona iz dana u dan postaje sve ljepšom, kaže Marijana Balatinac. Prvi je Šokački piknik priređen 2010. u vršendskom Orašju (gdje su podrumi) u malo užem krugu. Ovaj treći je već drugu godinu zaredom, nakon 2015. priređen na novome mjestu. I ovoga su puta organizatori pozvali predstavnike hrvatskih samouprava prijateljskih naselja, a gosti su im, uz Kozarce i Mohačane, bili i KUD „Ante Evetović Miroљub“ čije je gostovanje u Vršendi ostvareno potporom Turističke zajednice grada Belišća.

„Mladi tamburaši“ iz Mohača, među njima unuci vršendskih Hrvata Šokaca

Revija kuhanja bila je uspješna. Svi su natjecatelji priredili ukusne kotlice sarme. Treće su mjesto podijelile kuharske družine iz Olasa i Vršende, drugo mjesto je pripalo Sajki, a Kozarci su, po mišljenju ocjenjivačkog suda, skuhalo najbolju sarmu III. Šokačkog piknika.

Mohački „Mladi tamburaši“ pripadaju trećem naraštaju učenika vrsnoga tamburaškog pedagoga rodnom iz Vršende, Józsefa Kovácsa Vršendanina, majstora narodne umjetnosti. Odgojio je on niz tamburaša, a ispod njegove ruke izrasli su orkestri Poklade, Dunavkinje i izrastaju djeca koja su se ovoga puta predstavila u Vršendi, kaže mi ponosan otac dvojice sinova tamburaša koji sviraju u „Mladim tamburašima“, La-

dislav Kovačević, Vršendanin sa stalnom mohačkom adresom. Stipan Daražac uistinu može biti ponosan na svoje plesače. KUD Zora ima nastup za nastupom, jedva da ima slobodnoga kraja tjedna, upravo su se vratili s višednevne turneje po Makedoniji. U Vršendi su pokazali dio svojega bogatog repertoara iz plesne i glazbene baštine Hrvata. Pjevački zbor kozarskih Hrvatica ljepota je narodne nošnje, zanosa i želje za očuvanjem pjevnice baštine rodnoga sela i šire. I tako sve do male harmonikašice Emeše, čija mama također ima vršendske korijene, Vera Šajnović.

U sjeni divljih kestenova

Mohački KUD Zora

Nakon nastupa slijedio je zajednički objed, kušalo se što su vješti kuhari skuhalo tijekom poslijepodneva, a potom svirka i priča uz Orkestar Orašje, do kasnih večernjih sati u sjeni visokih stabala divljih kestenova.

Gyakorlati illir nyelvtan (Praktična ilirska gramatika)

Nedavno je u nakladi Ogranak Matice hrvatske u Osijeku svjetlo dana ugledao pretisak knjige: János Mihálovics (Ivan Mihalović), Gyakorlati illir nyelvtan (Praktična ilirska gramatika). Ta je vrijedna knjiga tiskana u Baji 1874. godine. Spomenuto je izdanje priredila i uredila Jadranka Mlikota, a 2016. godine tiskao Ogranak Matice hrvatske u Osijeku.

Knjigu je koncem lipnja u Subotici predstavio Zavod za kulturu Hrvata u Vojvodini. Tom su prilikom o knjizi govorili dr. sc. Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, dr. sc. Jadranka Mlikota s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijeku, priređivačica i suautorica pogovora, te dr. sc. Ana Lehovcki-Samardžić s Katedre za mađarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijeku, suautorica pogovora.

Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, skrenuo je pozornost na to kako se o jezikoslovnoj baštini o Hrvatima u Ugarskoj još uvijek premalo zna. Važnost ove knjige ogleda se u tome što ona svjedoči o činjenici da su Hrvati u Ugarskoj bili dionici zahtjevnih kulturnih praksi u svoje vrijeme, te da bez obzira na to što je povijest bila bogata, nju još uvijek ne prati i zahtjevna, vremenu primjerena stručna interpretacija.

U ime nakladnika nazočnima se obratio dr. sc. Borko Baraban. Istaknuo je da je Ogranak Matice hrvatske iz Osijeka najveći izdavač izvan Zagreba, čija je misija poticati mlade znanstvenike i njihove ostvaraje. Istaknuo je kako pretisak Ilirske gramatike Ivana Mihalovića za ogranak Matice hrvatske ima posebnu vrijednost jer, osim što predstavlja veliko značenje za nacionalnu filologiju, ona predstavlja kako međunarodnu tako i međufakultetsku poveznicu u gradu Osijeku.

Stjepan Blažetin govorio je o kontekstu u kojem je knjiga nastala. Prostor između Osijeka, Subotice i Pečuha jest prostor koji je stoljećima zajedno funkcionirao, a isti prostor iznjedrio je i ovu knjigu. Ona dolazi u vrijeme kada nakon 1867. godine na navedenome prostoru počinje funkcionirati kapital. Elitama, kako političkim tako i gospodarskim, postalo je jasno da ako hoće na ovome prostoru profitirati i kontrolirati hrvatske nacionalne težnje, moraju ih upoznati. Za to su trebali imati ljude koji poznaju hrvatski jezik. U tom vremenu nastalo je nekoliko gramatika i rječnika. Sve te gramatike i rječnici imali su praktičnu namjenu, prije svega trebali su poslužiti službenicima mađarske vlade za učenje jezika. Mađarskoj državi bilo je važno na ovim prostorima ojačati mađarski identitet i prisutnost, a kako se to ne može uraditi silom, način je bio da se upozna taj drugi element. Jadranka Mlikota navela je da je Mihalovićeva Ilirska gramatika ostala nezapažena u povijesnim i jezikoslovnim priručnicima, a razlog tomu vidi u činjenici što je Mihalović stvarao izvan trojne kraljevine, ali i stoga što Mihalovićevi priručnici nisu ostali sačuvani u hrvatskim kulturnim i

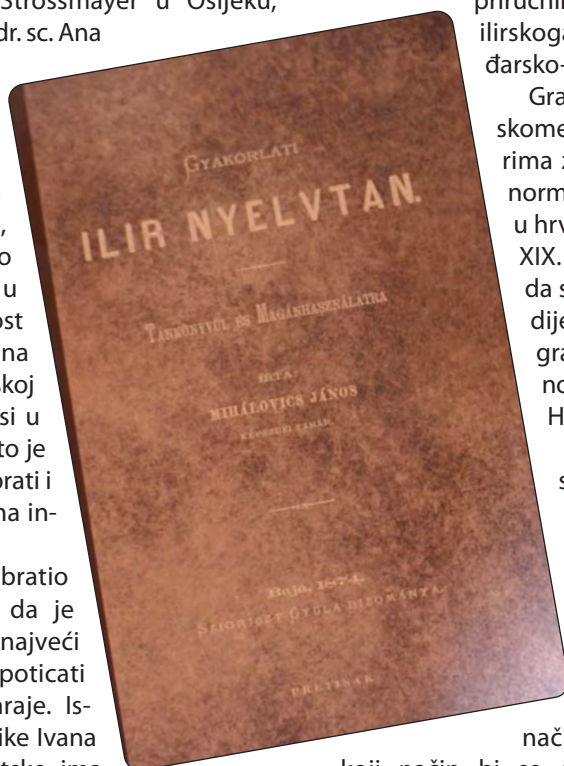
znanstvenim ustanovama. Pretisak gramatike nastao je u okviru znanstveno-istraživačkoga projekta koji je nosio naziv Hrvatsko-mađarski jezikoslovni dodiri u drugoj polovici XIX. stoljeća koji je financiralo Sveučilište J. J. Strossmayer u Osijeku. Gramatički se priručnik sastoji iz dva dijela. Prvi je dio gramatika ilirskoga jezika kojoj Mihalović pridružuje mađarsko-ilirski rječnik.

Gramatiku hrvatskoga jezika piše na mađarskome jeziku i namjenjuje ju ponajprije Mađarima za učenje hrvatskoga jezika. Što se tiče normativnih obilježja, ona se po svemu uklapa u hrvatske normative, tjekove druge polovice XIX. stoljeća. Ta činjenica ide u prilog tvrdnji da su se prekogranični autori uvijek smatrali dijelom cjeline svojega naroda. Zato se gramatički priručnik smatra vrijednim prinosom hrvatske jezične samobitnosti među Hrvatima u Ugarskoj.

Ana Lehovcki-Samardžić istaknula je da su na ovome projektu imali veliku pomoć mađarskih kulturnih i znanstvenih ustanova, prije svega Katedre za kroatistiku Sveučilišta u Pečuhu, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i dr. Ono što smatra iznimno važnim nije sama činjenica da je djelo nastalo na mađarskom jeziku, nego na koji je način mađarski jezik ugrađen, odnosno na

koji način bi se ovo djelo poslije moglo istraživati s metodološke strane. Gramatike XIX. stoljeća jesu prijelazni oblici s klasičnih gramatika i modernih gramatika kakve danas poznajemo. Taj prijelazni oblik značio bi da su između znanstvenog i praktičnog. U Mihalovićevoj gramatici naglašeno je usvajanje, a ne učenje jezika kroz poredbeno navođenje primjera i kroza zadatke. To je jedno od obilježja modernih gramatika, nešto što se trenutno pokušava uvesti u gramatike stranih jezika.

Izvor: Hrvatska riječ (Aleksandra Prčić)

Trenutak za pjesmu

MARTIN

**U zrakoplovu
sigurno ima krede
kad škraha nebom.**

Katarina Gubinski Takač

Židanske zvijezdice na hrvatskoj sceni

Većputi sam je vidila pri nastupi, a ono što hižni par Kovač djela u svojem slobodnom vrimenu sa šakom mališanov u Hrvatskom Židanu, svakako je peldodavno i pohvale vridno. I onda, kad svako dite i ne govori na visokoj razini hrvatski, simo se pravoda ne ubrajaju njeva dica Andraš, Florijan i Magdalena, i onda kad i ugarski roditelji s veseljem nosu u djelaonicu vlašću dicu i onda, kad se djela med jako skromnimi okviri. Cilj je jedan, spasiti i širiti da ostane, da dalje živi ona tradicija na kojoj su zrasle generacije s jačkami, tanci, brojalicama, igrami. Tako prošlost postane sadašnjost u privlačnoj formi izvedbe ove male židanske ekipe u koj, nije pretiravanje reći, blistaju prave male hrvatske zvijezdice.

Pred četirmimi ljeti su židanska odgojiteljica Kristina Pantoš-Kovač i nje muž Tamaš Kovač, rodnom iz Petrovoga Sela, inicirali utemeljenje jedne dičje grupe u Hrvatskom Židanu ka će naučiti i predstaviti na vlašće veselje, a i na radost drugih, skoro pozabljene vridnosti hrvatske kulture. – Jur zdavno sam sakupljala domaće dičje igre, židanske i plajgorske uspavanke, brojalice i tance i nisam kanila da to kod mene ostane. Mislili smo s mužem skupa da bi mogli jednu grupu u Židani napraviti, da dica sve ovo znadu se naučiti, a ne samo naša dica doma, nek i svi oni ki imaju volju ovo dalje nositi. Tako da naša mala djelaonica, od 1. do 4. razreda primi dicu, a je med njimi i takovih mališanov ki dojdou iz čuvarnice, a imamo i jednu članicu iz Prisike – je rekla Kristina pred prisičkim nastupom prilikom Hrvatskoga dana. No ove male glumce smo imali priliku viditi i u igrokazu na židanskoj školskoj svetačnosti, u jednoj slatkoj štorici, u ku su bili uključeni i sa strane glumci ki nisu znali tekst, ali pri ponavljanju automatično

su naučili odredjene riči i rečenice. Očevidno je, kako mali izvodjači s velikom voljom i ljubavlju jaču, tancaju i skaču ter povidaju ne svenek laki i kratki tekst po hrvatski. – Iskrena ću biti, nisam mislila da ćemo mi ovako dugo skupa biti, aš ja sam dala samo jedno ljeto ovomu djelu, ali dica

Kristina Pantoš-Kovač s dicom Andrašom, Florijanom i Magdalenom

jako rado dojdou. To se nije zgodalo da nisu došli, jedino zbog betega su ostala doma, ali svaku subotu su na probi, ku imamo od 9 do 10 uri. Roditelji se jako veselu ovomu, još i ti ki su se doselili u Hrvatski Židan i još i jezik ne znadu, ali jako čuda nam pomažu zaistinu – dodala je još peljačica, i kako se je približavalo vrime nastupa, čim veća je oko nje nastala gužva. Svaki mali folkloraš je imao kakovo pitanje u jednoj slatkoj štorici za ku smo doznali: „Jako čuda smo gledali ča more biti židan-

Nastup u susjednoj Prisiki

ska nošnja, stare tete sam pitala, kako su se oblicale, ali nisu jako znale povidati. Tako smo dali za dicu najjednostavnije rublje napraviti, ča je pinezno potpomagala i Hrvatska samouprava Hrvatskoga Židana“. Kamo je pozovu, tamo i projudu, iako neke pozive moraju izostaviti i zavolj drugih obavezov i u manjkanju vrimenta, ali važno je da mali izvodjači vidu da nije nek Hrvatski Židan hrvatsko selo. Kako je rekla još peljačica, za Božić imaju veliki plan, trenutačno za to se pripravlja, ali to se već more reći, po četiri ljeti, da to im je najdraže, kad vidu, kako se veselu stariji ljudi kad ponovo čuju stare jačke, brojalice i povidajke, a najvećkrat oni su ti, ki skupa jaču i aplauzom sprohadjaju ove male glumce, za ke je igra i svakako doživljaj da moru čas za čas podiliti svoje znanje na hrvatskom jeziku.

Tiho

Židanska dica peldodavno čuvaju hrvatske tradicije u svojem slobodnom vrimenu

Erčin

„Danas bo se blagdan slavi“

Blagdan Velike Gospe i proštenje erčinskih Hrvata

Erčinska Hrvatska samouprava i gradski Racki klub 12. kolovoza 2016. priredili su proslavu blagdana Velike Gospe i proštenje tamošnjih Hrvata. Slavlje je započelo u hodočasnoj crkvi s dvojezičnom svetom misom koju je služio viljanski svećenik Augustin Darnai, suslužio mjesni dušobrižnik Péter Kallós. Misu je pjesmama uvećao tukuljski Mješoviti crkveni zbor. Potom se mimohodilo do Općeprosvjetnoga doma i Knjižnice „József Eötvös“, gdje je započelo redovito proštenje.

Možda nema uzvišenijega osjećaja, negoli kada mjesni vjernici u svojoj hodočasnoj crkvi Velike Gospe slave njezin blagdan, ili se okupljaju na misno slavlje i zajedničku molitvu. I toga su se ljetnoga popodneva okupili Erčinci sa svojim prijateljima iz Tukulje, Bate i Andzabega kako bi proslavili Bogorodičin blagdan, u cvijećem okićenoj crkvi, i ovom prigodom svi u svojoj narodnoj nošnji. Prije misnoga slavlja mjesni je zbor „Jorgovani“ pjevao marijanske pjesme, potom je crkveno zvono pozivalo na svetu misu posvećenu predcima i voljenim pokojnicima svoje zajednice. Viljanski dušobrižnik Augustin Darnai u svojoj je propovijedi naglasio da danas ne slavimo uzdignuće Blažene Djevice Marije na nebo, nego njezino uznesenje. To radi na zapovijed, ne napije se jer je nužno, nego se neprestano daje nositi i uzdizati. „Pomislite tek na početak kada se pojavi anđeo Gabrijel, i izvijesti je o Spasiteljevu rođenju. Kamo se Marija uzdignula? Ona razgovara s anđelom. Ona se uzdignula kada se rodio Spasitelj, potom ga je pratila na putu, i također se uzdigla i na Golgoti kada stoji pred križem i podiže pogled na svoga svetog sina, i uzdiže se u Isusovoj dubokoj boli. I kada dolazi čas da je već svaki stupanj uzdigla, tada dolazi posljednje, uzdiže se preko nebeskih vrata u Božju kuću. Izniman je to Božji dar Marijino uznesenje na nebo. (...) Ono što je važno za nas iz njezine slave jest želimo li se uznositi? Želiš li se uzdati u Božju milost?“ – istaknuo je velečasni Darnai. Misno je slavlje pjevanjem uvećao tukuljski Mješoviti crkveni zbor pod ravnanjem Terezije Neidek Nagy. Uslijedio je uobičajeni mimohod sa starodrevnom erčinskom zastavom i klanjanje pred slikom Racke Madone iza oltara.

Središnji događaj slavlja bilo je blagoslivljanje kipa Anđela čuvara, što je obavio mjesni dušobrižnik Péter Kallós. On je zahvalio erčinskoj Hrvatskoj samoupravi i svim ljudima dobre volje koji su svojim novčanim darom pridonijeli kako bi se kipu vratio stari sjaj. „Slike i kipovi su i poradi toga da nas podsjećaju na velika Kristova djela ili djela svetaca. Anđeli postoje, to znamo iz očitovanja, okružuju nas, jednako kao i nevidljivi svijet. Dobri anđeli, koji su bili vjerni Bogu, jesu u vječnoj slavi. Među njima posebno se ističu anđeli čuvari, koji su u nebeskome

raju i uočavaju, vide Boga te im je želja da i mi budemo obdareni ovom srećom. Svi mi s najboljim povjerenjem molimo svog anđela čuvara da moli Božju milost za nas ili da nam pomogne u životnim poteškoćama“, reče među inima dušobrižnik Kallós. Mimohodilo se s erčinskom zastavom do gradskog Općeprosvjetnog doma i Knjižnice „Józsefa Eötvösa“ gdje je dopredsjednica gradske Hrvatske samouprave Timea Sili pozdravila nazočne i svima zahvalila za nesebični novčani dar za obnovu kipa Anđela čuvara. Hrvatska je samouprava sendvičima, kolačima, vinom i rakijom ugostila nazočne, koji su također donijeli sa sobom jelo i piće jer je veselica bila s naramkom. U sklopu proštenja gradska Plesna skupina „Zorica“ izvodila je dalmatinske plesove, te se druženje nastavilo uz pjesmu i ples.

„Mnogo sakralnih djela je stradalo za vrijeme rata, i postupno želimo sve obnoviti. Veći dio toga pothvata već je iza nas, ali još ima što raditi. Tu su i kipovi torza...“, kaže nam Timea Sili, koja zaista pri srcu nosi i brine se za sudbinu nasljedstva predaka i za budućnost erčinskih Hrvata. Kip Anđela čuvara bio je kip redovnica Božjega milosrđa, koji je bio središnji lik proslava, ili su ga nosili na hodočašća. Erčinska Hrvatska samouprava i gradski Racki klub uoči lanjskoga Božića pokrenuli su akciju prikupljanja za obnovu kipa, za koju se prikupilo umalo 340 tisuća forinti. Restauratorske radove napravila je umjetnica Gyöngyi Károlyi. Nije to jedina sakralna vrednota koju su dali obnoviti narečene organizacije, naime za Veliki su petak dali blagosloviti sliku u ulju na platnu Ane Bošnjak „Isus na Maslinskoj gori“, ne govoreći o slici Racke/Ilirske Madone, jer, kako reče Timea Sili, ljudi su voljni dati ako točno znaju za što se daruje.

Kristina Goher

Hrvatski dan Prisike

U jednom selu kade se strašno zgublja hrvatski jezik i svist, svaka priredba, svaka svečanost, kade se čuje naša rič je od neizrecljive važnosti. Morebit to sami stanovnici i ne čutu tako, ali vanjski promatrač ki samo u ovi rijetki prilika posjećuje mjesto, morebit i s teškim srcem konstatira činjenicu, Hrvate poždrokne asimilacija, čini se da i zadnji, dosad „glasniji“ i na čine pripravi Hrvati izgubili su svoju moć i volju za daljnu borbu. U čuvarnici nij' već hrvatske odgojiteljice, u školu jur zdavno u Kiseg hodu dica, a mjesna crikva s vjerniki skupa rijetkokrat, ali gor i ne čuje prodiku na hrvatskom jeziku, ali Hrvatski dan se još drži...

Hrvatska samouprava, na čelu s Pavlom Nicklom, priskrbila je još i već fele jila, a s mesom su imali člani dost djela jur nekoliko dani prlje. U kulturnom domu djela ambiciozna mlada žena, ona je sastavila program. Tvrđjava za dičje skakanje, sunčano vrime u parku i uz lokvu predzadnju julij-sku subotu ipak je mnoštvo ljudi pozvalo u prirodu. Pod šatorom su začela mjesna dica s hrvatskom jačkom i tancem. Zavežbala je je u ljetnom

Jačkarni zbor „Zviranjak“

taboru Kristina Pantoš-Kovač iz Hrvatskoga Židana, a pripravi su bili uz Prisičane zasvirati i židanski mladi tamburaši. Burni aplauz je dostala dičja grupa s povidajkom, igrokazom tanci i jački iz susjednoga Židana, a u izvedbi prisičkih jačkarov čuli smo i dosad manje poznate jačke iz gradišćanskoga repertoara. U zboru „Zviranjak“ je svaki put sve manje kotrigov, a sad je pelja kantor Balaž Orban. Od članice Margite Kelemen doznajemo da kočkada je je bilo 14 – 16, a na danas pjevačev je ostalo samo devet. Vrata su otvorena i za nove kotrige,

Domaća dica su se naučila u taboru po hrvatski igrati

Židanski i prisički svirači

ali ne samo mladi, nego i sridnja generacija ne kani jur dojt i jačiti. Polako prestane hrvatsko pominkanje, doma je prava rijetkost hrvatska rič. Teško to podnosi čutljivo hrvatsko srce i va Prisiki. – Jezik se jako zgublja kod nas, ja i ne znam ča bi mogli djelati da to ne bude tako. Dobro su rekli stari ljudi, 'ko nimamo školnika, 'ko nimamo gospodina, onda se selo zgublja – istakne to moja sugovornica. Na Prisiki je jezično sve teže, to mi potvrdu još i drugi poznaniki, dokle se u luftu proširuje vesela operna jačka ugarskih izvođačev. Za večer, sva srića, ostaje još hrvatska nota za mulatovanje u izvedbi gradišćanskoga sastava Karambolo.

Tiho

I. Hrvatski ljetni festival mladih u Brlobašu

U organizaciji Hrvatske državne samouprave te Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, I. Hrvatski ljetni festival mladih ustrojen je 5. i 6. kolovoza 2016. godine kod postaje Nacionalnog parka Dunav – Drava u Brlobašu. Ova je priredba novoizmišljena organizacija koja je imala cilj okupiti hrvatsku mladež iz svake regije gdje žive Hrvati.

Tamburaši na brlobaškoj pozornici

Prekrasna obala rijeke Drave kod Brlobaša poznata je svakomu tko živi u Podravini. Čovjek rado provodi tamo svoje slobodno vrijeme jer ga čeka mir, tišina i predivna priroda. Tu su ljepotu mogli vidjeti svi oni koji su posjetili priredbu priređenu 5. i 6. kolovoza. Iz daljnjih krajeva gosti su stigli u petak za Festival, gdje su mogli zauzimati smještaj pa pripremati se za sljedeći dan kada su bili – osim cjelodnevnoga programa – nastupi. No osim njih, u petak su stigli i svirači iz okolice. Nakon večere u večernjim satima svi skupa odsvirali najdraže napjeve. Ni vrijeme nije moglo oduzeti dobru volju sudionika, inače je bila oluja preko noći. U subotu u ranim jutarnjim satima stigli su kuhari iz cijele Podravine koji su kuhali za ovu regiju izvrsna jela. Za krstarenje Dravom mogli su iskoristiti priliku jer brod je od prijepodneva čekao zainteresirane. Budući da su se hrvatske samouprave ove regije pobrinuli za odličan objed, gosti su mogli pogledati i u šatorima izabrati koje bi jelo kušali. Žene su pekle ukusne kolače, pogačice, a kuhari su kuhali između ostaloga grah, perkelt i jela od kupusa. U popodnevnom satima počeo je kulturni program u kojem su sudjelovali: tamburaši iz Martinaca, Šeljinski tamburaši, starinski tamburaški sastav Biseri Drave, salantski KUD Marica, svirci Tamburaškog kampa „Vizin“ koji je, već uobičajeno, i ove godine bio u Orfuu. Nakon programa svakoga je čekala plesaćnica koju su svirali prije spomenuti sastavi, tamburaši. Gost je večeri bio tamburaški sastav „Begini“ iz Jastrebarskog, koji je svojim radom i nastupima započeo 2002. godine. Godine 2012. s pjesmom „Za sve moje bivše“ po drugi put nastupaju na festivalu „Zlatne žice Slavonije“ u Požegi, gdje su poželi velik uspjeh. Ta je pjesma sastavu donijela veću popularnost, a poznati su i po pjesmama Obriši suze, Dolazi trideseta, Da si tu

itd. No „Begini“ su već pokazali svoje glazbeno umijeće nastupom 2015. godine u Martincima, gdje su bili također vrlo uspješni. Toga su se sjećali i organizatori kada su trebali odlučiti koga da zovu na Festival. Osim toga „Begini“ su jako poznati, traženi u krugovima mladih; naša mladež rado sluša njihove pjesme.

Bez pokrovitelja teško je organizirati tako veliku priredbu, pa ni ovaj put nisu nedostajali, a oni su: Hrvatska državna samouprava, Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, Savez Hrvata u Mađarskoj, Zajednica podravskih Hrvata, Hrvatska samouprava Šomoške županije, hrvatske samouprave Podravske regije, barčanska Gradska samouprava i tamošnji Turistički infopont.

Luca Gažić
Foto: Á. Kollár

Sastav „Begini“ zabavljao je publiku do kasnih sati.

Iznimni Svjetski dan mladih

Svjetski dan mladih organizira se u svakoj trećoj godini u ne-kome velikom gradu u svijetu. U ovoj je godini susret bio održan u poljskom Krakovu. Prije tri godine, 2013., bio je izvan Europe, u Riju de Janeiru. Tada, nažalost, nisam mogla sudjelovati na susretu jer je bilo predaleko. Kada sam saznala da će sljedeći put Svjetski dan mladih biti u Krakovu, odmah sam znala da ću biti tamo. Kad sam to odredila u sebi, prije dvije godine, još nisam znala kako ću sve ovo ostvariti, ali znala sam da takvu dobru priliku nikako ne mogu propustiti.

Na susretu sam sudjelovala s Katoličkom zajednicom Tehničkog fakulteta, u organizaciji Budimpeštansko-ostrogonske župe. Zahvaljujući nadbiskupiji i državi, dobili smo i novčanu potporu i tako su nam i troškovi malo smanjeni.

Krenuli smo 20. srpnja iz Budimpešte autobusom. Pravi je susret počeo samo 25., ali smo mogli sudjelovati na takozvanom predsusretu u Gliwicama. Smještaj smo dobili kod obitelji iz toga naselja. Mogu reći da su Poljaci vrlo gostoljubivi i ljubazni. Primili su nas na tjedan tako kao da smo članovi njihove obitelji.

Svaki smo dan počeli s molitvom i svetom misom, a poslije su nam organizirali različite programe kao što su razgledavanje grada, zanimljiv izlet, utakmice nogometa i odbojke, natjecanje i plesne zabave.

Jako smo zavoljeli naše poljske organizatore i koordinate u Gliwicama. Uistinu smo proveli lijep tjedan s njima. Potpuno smo se uklopili u duh i ugođaj Svjetskog dana mladih čiji su programi još bili pred nama.

Iz Gliwica u Krakov otputovali smo 25. srpnja vlakom. Budući da nikada nisam putovala vlakom, to putovanje bilo je jako zanimljivo. Tijekom cijeloga puta pjevali smo i svirali sa skupinama iz drugih zemalja.

Navečer smo stigli u Krakov. Već tada je bila gužva u gradu, ali svatko je bio sretan i miran. Neki su dobili smještaj kod obitelji, a ostali u školama. Krakovske su obitelji također bile vrlo ljubazne i takoreći sve su žrtvovali za nas, da nam bude ugodnije.

Sveti je Otac stigao 27. posebnim tramvajem koji je nosio natpis: „Papin tramvaj“. Glavna krilatica, moto cijeloga susreta bio je navod iz Biblije: **Blagoslovljeni su milosrdni! Oni će postići milosrđe.**

Papa Franjo na početku također je govorio o milosrđu i ulozi mladeži u današnjem svijetu. Tada sam ga prvi put uživo čula. Bila sam vrlo iznenađena koliko ima nježan i miran glas.

Laura (slijeva druga) s prijateljima na susretu

Govorio je na talijanskome, a hodočasnici su dobili engleski prijevod na radiju. Osim glavnih programa, s Papom smo imali mnogo zanimljivih drugih programa, različite igre, molitve, izložbe, filmove i zabave. Usput sam srela i Hrvate iz Splita, malo smo porazgovarali. Glavni je događaj cijeloga susreta bilo bdjenje s Papom. Za taj su program pripremili posebnu livadu izvan grada. Otišli smo tamo pješice. Klanjanje je počelo oko 7 navečer. Bilo je ondje dva milijuna mladih ljudi i skupa smo se molili, a potom spavali na livadi, bilo je baš divno i izvanredno. Prijepodne u deset bilo je svečano zatvaranje susreta i objavili su da za tri godine sljedeći susret bit će u Panami, opet izvan Europe.

Za mene cijeli susret odnosno Svjetski dan mladih u Krakovu i pred susret u Gliwicama ostaje doživotna i prekrasna uspomena. Stekla sam mnogo prijatelja iz dalekih zemalja, mogla sam uživo vidjeti našega Papu, današnjega nasljednika svetoga Petra, i vidjeti da naša Crkva ima mladu snagu, radosti i budućnost.

Laura Tišlerić
studentica iz Kerestura

Papa Franjo izbliza

Svi zajedno na livadi

XVI. Festival gibanice obilježila priznanja

Tradicionalna gibanica serdahelskih, pomurskih i međimurskih „sukačica“, izvrsna pečena riba serdahelskih „ribiča“, gulaš od divljači pomurskih lovaca, puhači iz Goričana, kulturne skupine iz Pomurja i Međimurja, koncert sastava Unique i drugi sadržaji čekali su posjetitelje Festivalu gibanice u Serdahelu 6. kolovoza. U okviru svečanog otvorenja Festivala Stjepan Tišler, načelnik, uručio je priznanja osobama koji su svojim dobrovoljnim radom pridonijeli razvoju mjesta.

Vjerujem da nema osobe koja ne voli gibanicu, odličnu poslasticu s bezbroj nadjeva, koja se može pripremiti na toliko načina da odgovara svačijem ukusu. Da je serdahelska gibanica posebna, potvrdili su gosti koji su navratili u mjesto i vrlo je hvalili. Njezin osebujan okus daje mekoća, sočnost i posuda u kojoj je ispečena, a to je glinena okrugla posuda u kojoj su nekoć pekle mame i bake u krušnoj peći na proštenje, svadbu, i druge proslave. Festival je otvorio Csaba Bene, dopredsjednik Skupštine Zalske županije, a pozdravne riječi međimorskog župana prenio je Zoran Vidović, dožupan Međimurske županije. Okupljenima se obratio i Ivan Guban, predsjednik Hrvatske državne samouprave. U okviru svečanog otvorenja Festivala načelnik Stjepan Tišler uručio je priznanja Seoske samouprave, osobama koje su pridonijele razvoju mjesta na raznim poljima. Odlukom serdahelske Seoske samouprave, dr. sc. Smiljani Zrilić, pročelnici Sveučilišta u Zadru, uručena je Povelja „Počasna građanka mjesta Serdahela“. Profesorica u okviru suradnje narečenoga Sveučilišta i Serdahelske osnovne škole već se petnaest godina brine o njegovanju i razvoju hrvatskoga jezika među mladima u Serdahelu. Zahvaljujući njezinu zalaganju, učenici i pedagozi već petnaest godina mogu tjedan dana ljetovati u Zadru, a osim toga profesorica već godinama nudi stručnu pomoć serdahelskim pedagozima. Za uzorno djelovanje na civilnom polju također su dodijeljena priznanja: Štefu Prosenjaku, harmonikašu, za djelovanje na hrvatskome kulturnom polju, Laciju Markanu, dugogodišnjem

Dobitnici priznanja s bilježnikom naselja
(slijeva: Laci Markan, Štef Prosenjak, Štef Takač i Zoltan Štric)

predsjedniku Ribolovnog društva, i Štefu Takaču, dugogodišnjem voditelju mjesnoga Društva civilne zaštite za izvrsno vođenje Društva. Na natjecanje pečenja gibanice iz godine u godinu prijavljuju se družine iz Zalske županije, odnosno iz Međimurja da bi međusobno odmjerili vještinu u pečenju gibanica u trima kategorijama: u pečenju gibanice sa sirom, s tikvicama i makom te raznim drugim nadjevima. Posjetitelji su mogli pratiti izradbu gibanica od izradbe tijesta, preko razvlačenja do samog kušanja. Ocjenjivački se sud s predsjedavanjem Józsefa Prikrýla, majstora kuhara, potrudio da od mnoštvo gibanica izabere one najbolje. U kategoriji pečenja gibanica sa sirom prvo mjesto osvojila je družina „d. o. o. Reteges“ is Šikloša, drugo mjesto družina „Gastroandeli“ iz Serdahela, a treće mjesto domaćice iz Donje Dubrave. U kategoriji pečenja gibanice s makom i tikvicama prvo mjesto osvojila je družina „Pčelica“ iz Ostrognje, drugo mjesto kuharice iz Donjeg Vidovca, a treće mjesto družina „Divlje ružice“ iz Serdahela. U kategoriji „razno“ najbolju je ocjenu dobila družina iz Goričana, a naslov „Gibanica festivala“ pripala je družini „Divlje ružice“ iz Serdahela. Bogatu gastronomsku ponudu popratio je bogat kulturni program pomurskih kulturnih skupina, iz Donjeg Vidovca, iz Lentija iz Ostrognje, a uveče je okupljene zabavljao poznati mađarski sastav Unique i domaći sastav Mura.

Dr. Smiljani Zrilić uručena je Povelja „Počasna građanka mjesta Serdahela“.

beta
Snimke izradila: Silvija Matola

SAMBOTEL – U realiziranju stare sanje Gradišća, daje se na znanje da 29. augustuša, u pondiljak, s početkom od 11 uri otvara se odgojno ljeto 2016./17. u sambotelskoj Hrvatskoj čuvarnici, podružnici Hrvatske škole Miroslava Krleže, u zgradi bivšega Dičjega doma (Ul. Mari Jászai 4).

KOLJNOF – Dvojezična škola Mihovila Nakovića u dotičnom selu, srdačno Vas poziva na svečano otvaranje školskoga ljeta 1. septembra, u četvrtak, s početkom u 9 uri sa svetom mašom u Hodočasnoj crkvi, a od 10 uri u školsku aulu. Posebnost novoga školskoga ljeta leži u tom da od ovoga septembra ne samo škola nego i mjesna čuvarnica pripada jur u održavanje mjesne Hrvatske samouprave.

HRVATSKE ŠICE – Po informaciji načelnika spomenutoga naselja, Vilmoša Bugnića, ljetos, ove subote se održava Seoski dan od 10 uri na športskom placu. Mirit će se ovde različite šikanosti, vlić će se traktor, pit će se pivo, jist će se palačinke na vrime, ritat će se labda na malom terenu, a predstaviti će se i fajbegari iz Keresteša. Druženje neće proći prez jila i mužike, a kako je poglavar obećao, kljetu će se u organizaciju priključiti i mjesna Hrvatska samouprava.

CELJE/MARIAZELL – Ov tajedan su se ganuli na teški put piše brojni hodočasnici iz Kisega (skupna grupa Petroviščanov, Prisičanov, Židancev, Kisežanov, Nardarcev, Šičanov, Undancev), Bizonje i Koljnofa na 93. skupnom shodišću Gradišćanskih Hrvatov, ki će se najti u štajerskom Celju pri svečanoj maši 27. augustuša, u subotu, u 19 uri i potom pri velikoj prošeciji s kipom Putujuće Celjanske Marije. Štatuu, ka je jedno ljeto dugo boravila u južnogradišćanskoj Čajti u Austriji, ove nedilje će prikdati hodočasnikom, Hrvatom iz Slovačke. Naime, Hrvatski Jandrof će krez jedno ljeto primati vjernike i poštovatelje Blažene Dvice Marije.

BUDIMPEŠTA – Svečanost otvorenja 2016./17. školske godine u budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đakome domu bit će u četvrtak, 1. rujna 2016., s početkom u 8 sati, u predvorju ustanove. Za školski su program odgovorne Kristina Kirhofer i Marijana Jakošević.

BUDIMPEŠTA – Pod visokim pokroviteljstvom veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Gordana Grlića Radmana, u Botaničkome vrtu mađarskoga glavnoga grada u utorak, 30. kolovoza 2016., s početkom u 11 sati je otvorenje Dana smokve i svečani prijam za uzvanike. Dan prigodnim govorom otvara hrvatski veleposlanik Gordan Grlić Radman, glazbeno će uveličati klapa Baruni. Od 14 su sati stručna predavanja o mogućnostima uzgoja smokve.

BAJA – Kulturna udruga Plesni krug „Šugavica“, u okviru redovitih plesanica petkom, 16. rujna 2016. (petak) od 18 do 21 sat organizira Hrvatsku plesanicu uza živu glazbu koja će se upriličiti u Športskoj dvorani Osnovne i športske škole „Šugavica“. Plesove će podučavati Vesna Velin, članica pečuškoga KUD-a „Tanac“, svira Orkestar „Vizin“. Sljedeća hrvatska plesanica priredit će se 7. listopada u isto vrijeme na istome mjestu. Plesove će podučavati Stipan Daražac, voditelj mohačkoga KUD-a „Zora“, a svirat će Orkestar „Poklade“. Obje hrvatske plesanice ostvarit će se s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

SANTOVO – Hrvatska samouprava i Župna zajednica sela Santova suorganiziraju 7. vjerski susret i hodočašće bačkih Hrvata te prijateljskih hrvatskih zajednica na tromeđi Hrvatske, Srbije i Mađarske u subotu, 3. rujna 2016. godine u marijanskome svetištu na santovačkoj Vodici. Već po običaju, nakon okupljanja hodočasnika na santovačkoj Vodici moli se krunica. U 17 sati misno slavlje na otvorenome predvodi srijemski biskup mons. Đuro Gašparović, susluže župnici hrvatskih naselja i hrvatskih zajednica. Nakon mise upriličit će se druženje hodočasnika. Organizatori srdačno pozivaju sve pripadnike hrvatskih zajednica. Prijave se očekuju najkasnije do 31. kolovoza na telefon 30/396 1851, ili mejlom na balatinacz66@freemail.hu.

BUDIMPEŠTA – Misa na hrvatskome jeziku u budimskoj crkvi Rane sv. Franje bit će u nedjelju, 4. rujna 2016., s početkom u 17 sati. Služit će otac Vjenceslav Tot.

GAZDE
O.S.D.S.
SKORO FRAJERI
ARTEŠKI BUNAR
BONDERSOLJ (Mađarska)

U NEDJELJU 28.8.2016. U 17:00 NA IGRALIŠTU O.Š. MARKUŠEVEC

Zelenjaki
GERIŠTOF I KROATISCH GERESDORF

Freitag im Zelt 02.09.2016. Petak u šatoru
20:00 CD-PREZENTACIJA I CD-PRÄSENTATION - FESTAKT
10 LJET I JAHRE ZELENJAKI
21:00 POP-ROCK-FESTIVAL - KONCERT I KONZERT
GIBONNI & LOLE

Subota u parku 03.09.2016. Samstag im Park
12:00 FESTA KULTUROV I FEST DER KULTUREN KUGA
FOLKLORNI WOODSTOCK
15 TAMBURASKIH I FOLKLORNIH GRUP IZ CIJELOGA GRADIŠĆA
PEPIS BAGAGE I BRUJI | HARRY STOJKA
BONDERSÖLJ I PAX | RAMAZURI I TURBOKROWODN

Nedjelja u šatoru 04.09.2016. Sonntag im Zelt
10:30 SVETA MAŠA S I HEILIGE MESSE MIT BREZOVCI
11:30 OBJED I MITTAGESSEN 13:00 FOLKLORNO OTPODNE
MALI HAJDENJAKI I KOLO SLAVUJ
MUŠKO JACKARNO DRUŠTVO HR. JANDROF

PEČUH – Redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 10. rujna 2016. godine, s početkom u 11 sati u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleža (Pečuh, Szigeti u. 97).

Za sastanak HDS-ove Skupštine predložen je ovaj dnevni red:

1) Predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješći o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

Referent: Ivan Gukan, predsjednik

2) Izmjene i dopune HDS-ova Proračuna, ureda i ustanova za 2016. godinu. Referent: Ivan Gukan, predsjednik

3) Pripreme programa Državnoga hrvatskog dana. Referent: Predsjednik Odbora za kulturu, vjerska pitanja i šport

4) Donošenje odluke o dodjeli odličja Hrvatske državne samouprave u povodu „Dana Hrvata“ 2016. godine (zatvorena sjednica). Referenti: predsjednici odbora

5) Donošenje odluke o imenovanju ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Referent: Ivan Gukan, predsjednik (zatvorena sjednica)

6) Donošenje odluke o imenovanju Croaticina ravnatelja (zatvorena sjednica)

7) Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za ravnatelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj. Referent: Ivan Gukan, predsjednik

8) Razno.

LETINJA – Hrvatska samouprava toga grada 26. kolovoza, s početkom u 17 sati u Centru za kulturu priređuje prikaz knjige Josipa Mihovića, umirovljenog novinara. Organizatori sve zainteresirane srdačno očekuju.

PETRIBA – U tome hrvatskom pomurskom naselju 27. kolovoza priredit će se Hrvatski dan u organizaciji mjesne Hrvatske samouprave. Dan počinje svetom misom u 16 sati, zatim slijedi kulturni program na kojem će nastupati kulturne skupine iz Kaniže, Sepetnika, Mlinaraca, Pustare, Petribe te iz prijateljskog Ivanovca. Prema riječima predsjednika Jože Kranica, dan je posvećen njegovanju hrvatske kulture i učvršćivanju pomurske hrvatske zajednice.

SEPETNIK – Dana 27. kolovoza to selo slavi Dan naselja u kojem sudjeluje i sepetnička Hrvatska samouprava. U okviru programa, u 10 sati uz prigodnu svečanost bit će predana nova Zavičajna zbirka hrvatske, njemačke i romske narodnosti pod naslovom „Naše zajedničko blago“. Svečani će govor održati Péter Cseresnyés, državni tajnik tržišta rada, i Attila Fülöp, zamjenik državnog tajnika za narodnosne i civilne društvene veze. Među programima, koji počinju u 12 sati, bit će proslavljena i 125. godišnjica postojanja Dobrovoljnoga vatrogasnog društva, a u 17.45 će se prirediti hrvatski kulturni program u kojem će nastupiti hrvatski zborovi iz Fičehaza, Pustare i Sepetnika.

BARČA, VIROVITICA – I ove se godine priređuje uobičajeno granično trčanje između Barče i Virovitice. Organizacija ove godine slavi 25. obljetnicu, a program će biti 17. rujna, s početkom u 14 sati u Virovitici, na koji športaši već sada treniraju. Sudionici mogu izabrati kraći put od 5,8 km koji kreće iz Terezinog Polja u 14.30. Prijaviti se može do 12. rujna kod barčanskoga športskog djelatnika Gabora Horvata. Nagrade se i ovaj put dijele prema dobnoj skupini, za prvo mjesto dobije se pehar, za drugo i treće mjesto medalja, svaki sudionik dobije majicu s logom, a posebnu nagradu dobije onaj koji najbrže dovrši put.

PEČUH, NEUM – Na poziv neumskoga HKUD-a „Lindo“, pečuški KUD „Tanac“ od 17. do 21. kolovoza boravio je u Neumu. „Tanacovi“ su članovi posjetili grad Dubrovnik, te razgledali kulturno-povijesne znamenitosti toga hrvatskog bisera, a 20. kolovoza sudjelovali su u Neumu na 9. večeri hrvatskoga folklora pod nazivom „Oj kamenu, rodni moj“. Na tamošnjoj folklornoj smotri sudjelovala su brojna folklorna društva: stolačke Mažoretkinje, neumski HKUD „Lindo“, KUD „Dalnacija“ iz Dugog Rata, vinkovačka Ženska pjevačka skupina „Lisinski“, otočki FD „Otočac“, livanjski KUD „Rudine“ iz Vidoške župe, Ženska vokalna skupina „Ive“ iz Ivanić-Grada, humorist Ivan Delaš i naš pečuški KUD „Tanac“.